

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Tomus ...**

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1652-1663**

Cap. 20. Circa Voti essentiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80586](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80586)

DE VOTO.

CAPVT XX.

Circa Voti essentiam.

PROBL. LXV.

propositum exequendi rem honestam, sufficit, & non sufficit ad votum.

Idem vs. sect. 1. Votum esse Propositionem deliberatam, & spontaneam Deo factam de meliori bono. Verum an promissio hac necessaria sit, vel solum propositum exequendi rem honestam & de meliori bono sufficiat, quaerimus. Sufficit plane. Quia hoc propositum obligationem inducit. Quod probat textus in cap. qui bona 17. quest. 1. ubi Magnus Gregorius inquit: Qui bona agunt, si meliora agere deliberent, & post deliberata non faciunt, licet in prioribus bonis perseverent, in conspectu tamen Dei ceciderunt ex deliberatione. Sed cadere in Dei conspectu, est culpam coram illo committere saltem leuem Prover. 24. Septies in die cadit iustus. Ergo propositum inducit obligationem. Et quia ipso quo quis in gratiam Dei bonum faciendum proposuit, obligatur illud exequi, ne inconstantie, infidelitatis, & mendacii arguatur. Sic Canonista cum Glossa ad cap. Literarum, de voto, v. proponens, & cap. Consulti, & c. Statuimus, de Regular. Favet Palud. in 4. dist. 38. quest. 1. art. 1. num. 1. D. Antonin. part. 2. tit. 1. cap. 2. & alij plures relati a Gutier. l. 2. qq. Canonie. cap. 2. n. 32.

Minime sufficit solum propositum quamvis absolutum, & efficax. Quia non inducit obligationem, quae ad votum necessarium requiritur. Hec namque obligatio nasci debet ex aliqua lege extrinseca imponente obligationem omnibus illis, qui de bono aliquo faciundo bonum propositum conceperint: vel ex propria voluntate proponendum: vel ex ipsius propositi natura. At ex nullo capite hac obligatio nascitur. Non quidem ex lege: nulla enim talis ostendi potest. Non ex propria proponendum voluntate: cum hac solum sit faciendi quod proponunt, non tamen se obligandi. Neque ex natura ipsius propositi. Alias si quis proponeret firmiter divina praeccepta servare duplici peccato inficeretur, quodlibet propositum violando, uno aduersus praecceptum violatum, altero aduersus obligationem propositio inducendam Ita Syluest. verb. Votum 1. quest. 2. Natural. cap. 1. 2. sum. num. 26. Bonac. tom. 2. d. 4. quest. 2. pun. 1. Lessi. lib. 2. cap. 40. dub. 4. num. 21. Suar. lib. 1. de voto, cap. 2. num. 3. Sanch. l. 4. sum. cap. 2. num. 20. Valent. 2. d. 6. quest. 6. pun. 1. Palaus tom. 3. tract. 15. d. 1. pun. 2. num. 2. Couat. de patris. p. 1. §. 3. n. 12. Gutier. l. 2. qq. Canonie. c. 22. n. 32.

Hoc mihi certum. Quia si aliquid Evangelicum co. Milium servare proponerem: verbi gratia eleemosynam largiri, vel audire Missam singulis diebus, & hac omitterem: grauer delinquerem, grauis enim est materia si facto voto omitteretur. Ergo si propositum hanc similem obligationem inducit, illius transgressio lethalis erit. Quae omnia absurda esse quis dubitet? Igitur concludo, propositum ex se nullam inducere obligationem, & consequenter ad votum non sufficere.

PROBL. XLVI.

Si promissio est absque animo exequendi rem promissam, constituit, & non constituit votum.

Recolo, tripliciter posse contingere simulationem. Primum si quis promittat verbo tenus, & non animo. Secundum si promittat animo promittendi, sed non animo se obligandi executioni. Tertio, si promittat animo se obligandi, sed non animo exequendi rem promissam. Verum posita prima, & secunda simulatione, voti obligatio impeditur verius est. Quia ea simulatione posita solum quoad apparentiam est promissio. At si de tertia simulatione loquamur, quae consistit in defectu intentionis exequendi rem promissam, quaerimus, num huiusmodi promissio votum constituat?

Non constituit, sed hac simulatio voto obstat. Quia D. Thom. 2. 2. quest. 88. art. 1. fatur, ad votum tria requiri, deliberationem voluntatis, propositum, & promissionem. Propositum, inquam, non tantum se obligandi, sed etiam rem promissam exequendi. Et quia illud est de essentia voti, quod est de essentia promissionis: sed de essentia promissionis non solum est obligatio faciendi rem promissam, sed etiam propositum illam gerendi: Non enim promittere quis potest, quin significet, se animum habere, rem promissam agendi. Ergo in promissione hic animus includitur, & consequenter in voto. Sic Valent. 2. d. 6. quest. 6. pun. 1.

Constituit quidem, nec huiusmodi simulatio voto obstat. Quia executio operis promissi, & obligatio ad illud sunt distincta, ut per se patet. Ergo potest adesse animus amplectendi obligationem, quin adsit animus exequendi promissum: Ergo potest esse promissio absque animo promissum exequendi: nam promissio in animo suscipiendi obligationem consistit. Id confirmatur emptionis ac venditionis exemplo: qui contractus validi esse possunt absque animo traditionis. Quia illi contractus non in traditione, sed in obligatione ad traditionem consistunt. Cum ergo votum non in executione rei promissae sed in obligatione illam exequendi consistat, potest absque dubio esse, quin animus executionis adsit, modo adsit animus obligationis. Ita Suar. l. 1. de voto, cap. 4. num. 3. Sanch. l. 1. de spons. d. 9. & l. 4. sum. cap. 1. num. 23. Azor. part. 1. d. 11. cap. 12. quest. 9. Lessi. l. 1. cap. 40. dub. 1. num. 7. Bonac. tom. 2. d. 4. quest. 2. pun. 2. num. 2. & alij apud ipsos.

359
Hoc longe
probabilius.

Fateor, me non inuenisse alium Auctorem, qui P. Valentia sententia in terminis haresceret: eam tamen satis probabiliorem existimo. An non precipere quis subito potest aliquid opus, quin voluntatem habeat, ut illud exequatur? Certè id manifestat præceptum Abrahamæ impositum de filio sacrificando: in quo Deus voluntatem habuit obligandi Abrahamum ad Sacrificium: non tamen voluntatem habuit, ut Sacrificium executioni mandaretur: Ergo similiter quis poterit obligationem sibi imponere ex voto ad aliquid gerendum, quin voluntatem habeat illud exequendi. An non qui Sacros Ordines suscipiunt in concubinato persistendo, voto castitatis tenentur, tamen animo eam seruandi caruerint? Profecto pro voto licite faciendò, propositum gerendi promissam requiritur. At pro voti essentia, & valore, sufficit propositum faciendi votum, & super se obligationem inducendi.

PROBL. LXVII.

Sufficit ad votum, & non sufficit ea deliberatio seu libertas, quæ ad peccatum lethale sufficit.

360
Nonnihil re-
colo.

Requiri ad votum libertatem est certum. Quia est lex, quam sibi vouens imponit. Quæ autem libertas necessaria sit, & sufficiat, haud satis exploratum. Quæserim igitur, an ad votum sufficiat libertas, quæ ad lethale sufficit peccatum?

361
Minimè suf-
ficit.

Minimè sufficit. Quia cum deliberatione, quæ ad peccatum sufficiens est comparatur leuius consideratio in vouendo, & consequenter Dei offensio: qualis adest, cum calore iracundiæ, aliâve passione percitus quis votum emittit: Ergo non sufficit ad votum. Nam voto colitur diuina Maiestas, non offenditur. Et quia in votis sic emissis adest transgressionis periculum. Non ergo censendus est Deus, ea admittere. Sic nonnulli memorati à Santio citando.

362
Sufficit opini-
o.

Ea libertas quæ ad lethale peccatum sufficit, sufficit ad votum. Quia libertas sufficiens, ut diabolo devincti sumus, sufficere debet ut Deo obstringamur. Aliàs si ad votum requisita esset ea matura, & exacta deliberatio, quæ omnem circumstantiam convenientiæ, & disconuenientiæ in vouendo ponderaret, nullus ferè esset, qui verum Votum emitteret. Sufficit ergo ea deliberatio, quæ ad meritum & demeritum sufficiens esse videbitur: Ità D. Thom. & alij antiquiores, quos sequuntur Nauar. *sum. cap. 12. nu. 24.* Valent. *2. 2. d. 6. quest. 6. punct. 1.* Sanch. *lib. 4. sum. cap. 1. num. 2.* Azor. *tom. 1. l. 1. cap. 12. quest. 3.* Suar. *lib. 1. de voto, cap. 6. num. 4. & 8. Lessi. lib. 2. cap. 40. dub. 1. num. 2.* Palaus *tom. 3. tractat. 16. d. 1. punct. 4. numero 2.*

363
Hec vnicè
verum esse
resor.

Hanc sententiam veram vnicè puto. Quam video decidi in cap. *Sicut nobis, de Regular.* Vbi ad Votum obligatur, qui maximè pressus infirmitate illud emisit: sed non est credendum, tunc adeste ita perfectam deliberationem, ut omnia rimetur. Idem colligo ex cap. *Veniens, de Voto.* vbi Votum commutatur, quia in pue-

rii ætate absque plena deliberatione fuit emissum. Et in cap. *sunt qui opes 17. quest. 4.* qui opes qualdam Ecclesiæ contulerunt tumultuatio mentis impulsu de temeritate taxantur: sed Sacilegi iudicantur, si reuocent donationem. Profecto eorum factum ex calore iracundiæ, & absque matura, ac perfecta deliberatione peccatum est: sed non inde sequitur, Votum non esse. Quia solum extrinsecè, & in circumstantia vitiatur, non in substantia.

PROBL. LXVIII.

Speculato iure naturæ, metus incusus etiam iuste ad extorquendum Votum illud annullat, & non annullat illud.

Recolo ex *sest. 1.* metum alium esse grauem, alium leuem: alium prouenientem à Deo, seu à causis naturalibus, alium ab extrinsecò illatum tum iuste, tum iniuste: alium illatum ad extorquendum Votum, alium non. Si metus à Deo seu à causis naturalibus proueniat, aliquis verò ut malum euitet, vouet, Votum validum est tam iure naturæ, quam Ecclesiastico. Quia est per simplicem affectum nollet Votum facere, si alia via vitare malum illud posset: at quia censet vel id esse impossibile, vel difficillimum: prudenti consideratione Votum eligit, ut medium ad malum vitandum: Valet ergo Votum. Idem dixerim, cum ab extrinsecò metus sit incusus sine iuste, siue iniuste: si tamen incussum non est ad extorquendum Votum. Quia est eadem ratio, cum eo casu liberè quis assumat Votum, ut medium aptum ad malum vitandum. Quod medium Deo gratum est, licet occasio illius ei sit ingrata. Difficultas itaque est, num metus incusus ad Votum ipsum extorquendum, id annullat? Et questio procedere potest de nullitate speculato iure naturæ, vel Ecclesiastico. Item de metu iuste, vel iniuste incusso: ac denique de metu graui, & leui.

Porro speculato iure naturæ metus grauis incusus etiam iuste, ad extorquendum Votum, illud annullat. Quia votum ob eius perfectionem illius extrinsecæ coactionis est incapax. Quare etsi aliquis habeat potestatem minandi accusationem, vel mortem: nunquam tamen potestatem habet, minandi ea ad Votum extorquendum. Sic Manu. *tom. 2. sum. cap. 93. num. 3. & 5.* Ludovic. Lopez *part. 1. Institut. cap. 45.* Vega. *tom. 2. sum. cap. 129. casu 17.* Et satis probabile putat Sanchez *lib. 4. de matrimonio. d. 13. numer. 1. & 2. & l. 4. sum. capit. 3. num. 20.*

Ob nullum metum iuste incussum Votum, iure naturæ speculato, annullatur. Quia postulans Votum huiusmodi metu illato, potius censendus est Votum offerre ut medium ad vitandum malum ortum ex natura delicti, aut aliàs: quam metum inferre. Quæ ratio procedit, etiam si ad professionem, vel matrimonium cogat, quia in hac petitione nulla est coactio, sed potius oblatio cuiusdam Beneficii, vel remedij mali imminentis. Ità Sa. *v. Votum, n. 8.* Suar. *l. 1. de Voto, cap. 7. num. 16.* Bonac. *tom. 2. d. 4. q. 2. punct. 3. §. 1. n. 7.* Lessi. *l. 2. cap. 40. dub. 3. nu. 15.* Sanch. *lib. 4. sum. cap. 3. num. 21.*

Certè

Seet. II. De Precepto II. Problemata. 153

367
Hoc votum
esse non.

Certe probabilis duco, id votum esse validum, siue simplex sit, siue solemne. Quia quoties metus damni delicto debiti alicui incutitur, tunc potius censetur metus ille oriri ex lege, & natura delicti, & proinde ab intrinseco, quam ab extrinseco incuti: eo quod intrinsecus sit iusta timendi causa, radixque timoris. Quare id malum minans, non censetur metum inferre, sed potius metum iam ex delicto conceptum auferre, offerendo immunitatem si voueat. Præterea quia nulla irrogatur iniuria, nec aliqua simoniarum labes admittitur offerendo delicti veniam, dummodo delinquens Religionem (verbi gratia) voueat.

PROBL. LXIX.

Metus gravis, seu cadens in constantem virum, iniuste incussus causa extorquendi voti: illud irritum, & illud non irritum iure naturali spectato.

368
Iure naturali
irritum.

Iure diuino naturali irritatur. Quia cap. 1. de his que vi. non irritatur professio eo metu extorta, sed tanquam irrita declaratur: & nullus textus eam irritans inuenitur: Ergo supponitur, eam esse iure naturali irritam. Et quia spontaneum militem diligit Deus, nec promissionem coactam accipit; nam cum votum sit Religionis actus, ad quam solum spontaneum spectat obsequium, petit necessario materiam sponte oblatam. Sic Sotus l. 7. de iust. q. 2. a. 1. ad 2. & l. 8. q. 1. art. 7. & aliqui, Neoterici. Et in simili, nempe in matrimonio tali metu inito tenent multi alij, quos Sanch. l. 4. de matr. d. 14. num. 1. refert, & l. 4. cap. 3. num. 8. hanc sententiam satis esse probabilem profitetur.

369
Non irritatur
iure naturali.

Non irritatur iure diuino naturali, sed solo Ecclesiastico. Quia stando in iure naturæ ea deliberatio exigitur, ac sufficit ad voti valorem, quæ exigitur, & sufficit ad lethale piaculum (vt Probl. proximo vidimus). At hæc inuenitur cum tali metu: si quis enim eo metu coactus fornicaretur, mortaliter delinqueret. Ità Azor. p. 1. l. 11. cap. 15. q. 6. Bonac. tom. 2. d. 4. q. 1. pun. 3. §. 1. num. 6. Suar. l. 1. de voto, cap. 7. num. 1. Sanch. l. 4. sum. cap. 3. num. 9. Lessi. l. 2. cap. 40. dub. 3. num. 18. Basil. l. 7. de impedim. ord. cap. 29. num. 5. Palau. tom. 3. tract. 1 §. d. 1. pun. 5. num. 6.

370
Eiusdem sum
sententia.

Cum his opinor. Quia neque ex iniuria, neque ex defectu libertatis potest votum iure naturæ annullari: Ergo nullo ex capite. Antecedens proba quo ad libertatis defectum. Talis namque metus non tollit libertatem sufficientem ad meritum & demeritum: sed possunt cum illo opera bona ac mala compati. Ergo non tollit, vt sic coactus valide vouere valeat. Deinde diminutio libertatis æque prouenit ex metu iusto, ac ex metu iniusto. Si ergo metus iustus non impedit libertatem ad votum requisitam, nec illam metus iniustus debet impedire. Et hinc inferitur non impediri voti valorem ex iniuria. Nam iniuria commissa in tantum impedire voti valorem poterat, quatenus impediret, causas

illius adesse, nempe deliberationem ex parte vouentis, & honestatem rei promissa. Cum ergo hæc non impediuntur, neque voti valor impeditur.

PROBL. LXX:

Votum metu coactum irritum est, & non est irritum Ecclesiastico iure.

Constat irritum non esse iure naturæ, restat discutiendum, num Ecclesiastico iure sit irritum; Omnia vota metu graui facta iure Ecclesiastico sunt irrita. Quia cap. 1. de his que vi. de puella metu mortis a marito compulsa professionem emittit, & postea, mortuo marito, matrimonium contrahente, inquit Pontifex, debere compelli ad Religionem, si non constiterit, ex graui metu concessisse, nec liberè ratificasse. Ergo à contrario si constiterit graui metu concessisse, nec liberè ratificasse: ad Religionem non erit compellenda. Supponit ergo Pontifex metum grauem professionem irritare. Cum ergo eadem ratio in reliquis votis esse videatur, omnia vota dicenda sunt irrita. Sic Sotus l. 7. de iust. q. 1. art. 1. Valent. 2. d. 6. q. 6. pun. 4. Navar. cap. 12. sum. num. 51. Azor. p. 1. l. 11. cap. 15. q. 7. Sanch. l. 4. sum. cap. 3. num. 12. Lessi. l. 1. cap. 40. dub. 3. num. 18.

371
Iure Ecclesiastico
est irritum.

Nullum votum metu graui emissum irritum est iure Ecclesiastico, sed relaxandum venit. Quia nullibi constat, ius positum vltimè votum irritare. Ergo non est asserenda hæc irritatio, cum sit iuris naturalis derogatoria. Porro textus, quibus hæc irritatio nititur, id minime probant. Non textus in cap. Perlatum. solum enim de professione loquitur. Ergo non est ad vota simplicia extendendus. Imo nec professionem irritat, neque irritam supponit. Non enim decidit, quid esset faciendum, si constaret, puellam metu coactam velum sumptisse, nec postea liberè ratificasset ad summum colligitur per argumentum à contrario non esse compellendam ad Religionem, si hoc constaret. Quod optime stare posset cum voti obligatione: quia loco compulsionis relaxatio erat concedenda ob metum incussum. Alij textus citantur, qui minus sunt efficaces: verbi gratia cap. Cum dilectus. Nam ibi nullum fuit votum, sed quædam promissio (quæ votum vocatur) Cisterciensibus facta, ac iuramento firmata. Sed do, tibi votum, ac iuramentum fuisse, textus solum dicit, obseruandum esse: quia nec obseruatum vergit in dispendium salutis æternæ, nec fuit graui metu factum. Ex quo non liceret colligere, votum factum graui metu non esse obseruandum. Alijs probaret, iuramentum metu graui factum irritum esse: quod falsum omnino. Solum liceret inferri, ob talem metum esse facile dispensandum. Demum alia iura, quæ indicant, consensum coactum non esse consensum vt est ille cap. Cum locum, de sponsal. facilis explicatu est, si dicas, non esse consensum plene & perfecte liberum: si quidem mixtus est inuoluntario. Ergo nullus est textus huiusmodi irrationem probans: Haud est igitur asserenda. Ità Cardin. cap. 1. q. 1. casu

372
Non est irritum iure
Ecclesiastico.

casu 4. de his, quae vi. Syluest. verb. Metus quest. 8.
& verb. Votum 2. quest. 12.

373 Probabilis satis vnam, & alteram sententiam existimo. Ego autem putarim probabilius, professionem Religionis graui metu factam irritam esse Ecclesiastico iure. Reliqua verò vota, etiam illud, quod in susceptione Sacri Ordinis assumitur valida esse, venireque relaxanda. Ratio prioris partis est, quia esto in cap. Perlatum expresse non irritetur professio Religionis coacta satis supponitur, irritam esse aliis decretis: verbi gratia in cap. Praesens 20. quest. 3. ubi de Lamberto, quem pater coegit Monasticam vitam profiteri Nicolaus Papa profatur. Praesentem Clericum nomine Lambertum minime debere existimamus, sub tali violentia fieri Monachum. Et Trident. sess. 25. de Regular. cap. 10. concedit quinquennium ad reclamandum de nullitate professionis ob vim & metum, & ante debitam aetatem facta. Secunda conclusionis pars, nempe nullum aliud Votum iure Ecclesiastico esse irritum sic ostendo: Effectus iritationis est odiosus, ac proinde absolute firmo fundamento haud est introducendus: At nullum in iure reperitur fundamentum, quo reliqua vota praeter professionem Religionis irritentur, vt ex pendenti textus facile constat. Ergo non sunt censenda irrita. Moneo sub professione Religionis vota post biennium in nostra Societate lesu emissa comprehendere debere. Quia verè constituunt Religiosum. Haec didici ex Basilio lib. 7. de matrimo. cap. 19. num. 9. Suario lib. 1. de voto, cap. 8. num. 5. Palao tom. 2. tractat. 15. d. 1. punct. 5. numero 3.

PROBL. LXXI.

Metus levis, quando est causa, sine qua Votum non emitteretur, illud irritat, & non irritat illud.

374 Non disputo, quando hic levis metus respectu fragilitatis personae, cui incutitur cadens in virum constantem censetur: tunc enim irritat Votum, vt potè qui verè in virum constantem verè cadit. Quaestio est quando is metus respectu personae, cui incutitur censetur levis, & viri inconstantis, at est causa sine qua Votum non emitteretur.

375 Profectò Votum id siue simplex, siue solemne professionis, siue Ordinis Sacri irritum est in foro conscientiae, nullamque obligationem parit: Secus autem in foro externo. Quia ius constituens discrimen inter vtrumque metum, innititur praesumptione, qua inclinatur credere, metum grauem esse causam, sine qua actus non fieret. Secus autem de leui praesumit. At ius praesumptioni innitens non habet locum in foro conscientiae, quando in eo contraria veritas constat. Item quia metus grauis idè irritat, quod plenam consensus auferat libertatem. Ergo metus quoque levis irritabit, quando eandem auferat existens causa vt actus fiat. Sic Nauar. sum. cap. 22. num. 51. Vbi generaliter tradit ad reddendum actum inefficacem coram Deo, sufficere quemlibet timorem minorem

insto, qui est causa sine qua non est actus. Et in propriis terminis voti solemnitis professionis, & Ordinis Sacri tenet idem Nauar. alios allegans lib. 1. Consil. titul. de his, quae vi conf. 1. num. 9. & consil. 3. num. 4. & consil. 9. num. 2. & alibi.

Quodcumque sit votum ex metu leui minime irritatur, licet sit causa, sine qua Votum non immitteretur. Quia metus non irritat Votum eo quod quomodocumque voluntarium auferat, sed quod prudenter, ac rationabiliter auferat, eligendo rem tam grauem, ac est Votum, & professio, ratione illius timoris vitandi. Quod non contingit, quando metus est levis. Sed imprudenter, & irrationabiliter agitur. Nec verum est, iura hoc in casu iuri praesumptione. Ita Sotus lib. 4. de inst. quest. 2. art. 1. ad 2. Ludouic Lopez part. 1. Instruct. cap. 45. Valent. 2. d. 6. quest. 6. punct. 4. Sanchez l. 4. sum. cap. 3. num. 24. Sa verb. Metus, num. 3. Philarch. de offic. Sacerd. tom. 1. part. 2. l. 3. cap. 18. Azor. part. 2. l. 1. cap. 15. quest. 7.

Hoc probabilius reor. Addo tamen quamvis hic levis metus Votum non irritet, faciliorem tamen irritandi id causam praestare. Sicut de errore circa causam impulsuam Sanchez docet lib. 4. cap. 2. num. 51. Quia similiter motus hic voluntarium immittit. Item quia hic est sufficiens, vt iuramentum homini praestitum possit ab Episcopo relaxari. Hinc deduxerim, metum reuerentialem tantum irritare professionem, & quodvis Votum, quando ultra reuerentiam adfuit minae, & probabilis timor alicuius grauis incommodi, qui quidè est timor in viru constantem cadens. Denum quando est dubium, an metus sit grauis, necne, ad professionem, vel Votum simplex irritanda, praesumendum est in valoris voti fauorem, cum metum fuisse leuem, ac proinde non irritare. Quia cum constet de Voto, & excusatio dubia sit, stat pro Voto sine dubio professio.

PROBL. LXXII.

Votum obligat, & non obligat, quando error non adest. Voti tempore circa substantiales eius circumstantias, sed postea ille mutatur.

Recolo multiplicem esse errorem, vel ignorantiam. Primus ac praecipuus versatur circa Voti essentiam, vt si quis ignoret, Votum obligare: vel credit, non obligare semper, sed quovisque violetur. Secundus versatur circa eius materiam. Tertius circa aliquas circumstantias, & conditiones. Quartus circa causam motiuam, vel impulsuam voti. Certè si ignorantia, vel error sit in obligatione Voti, votum non obligat: & idem est de ignorantia, seu errore in materia promissa. Ignorantia seu error circumstantiarum non impedit voti valorem, nisi in materiam promissam redundet. Si verò error adsit circa finem voti, eius valorem impedit: Secus si adsit circa occasionem, seu causam impulsuam. Quaeritur itaque, an quando non est error vel ignorantia tempore Voti circa substantiales eius circumstantias, redundantes

Seçt. II. De Precepto II. Problemata. 155

dantes scilicet in materiam promissam : sed postea illa mutentur, Votum obliget :

379
Minime obli-
git.

Minime obligat, quando circumstantia-
rum substantialium ea mutatio facta est, quæ
si promittenti occurreret, dum promissit, eam
exci-peret, aut de ea tunc interrogatus respon-
deret, mentem suam non fuisse, in eo euentu
se obligare, quamvis absolute promissit, nil
de illis euentibus cogitans. Quia liberalis
promissio non est extendenda ultra promit-
tentis intentionem : At huius intentio est,
nolle se in eo euentu obligare. Sic Molina
tom. 2. de iust. d. 27. 1. Nauar. sum. cap. 18. num.
7. Tabie. v. iurare. q. 15. num. 16. Armil. v. iura-
mentum, num. 35. Angel. v. iuramentum 4.
in primo.

380
Obligat, si laici.

Obligat planè, Quia si prima sententia vera
esset, nullus esset in rebus humanis firmus
contractus. Quippe sæpe contingunt aliqua,
quæ si fuissent præuisa contractus non cele-
brarentur, nec ad eum euentum se contra-
hentes obligassent. Ita Caiet. 2. 2. q. 88. art. 3.
Sotus l. 7. de iust. q. 2. art. 1. ad 3. Ludou. Lopez
p. 1. instr. cap. 43. Valent. 2. 2. d. 6. q. 6. in 4.

381
Videtur quod
iuramentum
obligat.

Ego quidem cum Santio l. 4. sum. cap. 2. n.
20. vitamque sententiam conciliabo. Certifi-
simum est, rebus mutatis excusari quempiam
à voti, iuramenti, aut promissionis obligatio-
ne. Quod in promissione omnes fiuntur, etsi
promissio illa voto, vel iuramento fuerit fir-
mata: hæc enim intelliguntur, rebus in suo
statu permanentibus. cap. Quemadmodum, de
iureiur. Porro non omnis mutatio satis est, ut
votum, vel iuramentum vel promissio deobli-
genter, sed exigitur notabilis mutatio. Ut doc-
cet Henric. l. 1. cap. 14. num. 1. Alioquin pas-
sim dissoluerentur omnes contractus, omnia-
que vota, & iuramenta cessarent: cum aliqua
rerum mutatio sit frequentissima : & hoc so-
lum probat primæ sententiæ fundamentum.
Nec est firma regula in vniuersum intellecta,
nempe eam mutationem satis esse, ad quam
vovens de hoc interrogatus dicit, fore, ut non
voueretur, si prænosset. Sed debet intelligi,
quando mutatio rei promissæ ita est notabilis,
ut quasi eam alio in statu constituat, & diuer-
sa res ab ea, quæ promissa est, videatur.

PROBL. LXXIII.

Obligat & non obligat votum nunquam
peccandi, aut venialiter non de-
linquendi.

382
Nemulla
promittit.

Regula est ab omnibus recepta, impossi-
bilia Deo promitti non posse. Quia ad illa
facienda, non potest suscipi obligatio. Regula,
Nemo potest, de regu. iuris in 6. Quod non so-
lum verum habet in rebus absolute impossi-
bilibus: sed etiam in iis, quæ comparatione pro-
mittentis impossibilia sunt. Nam eo ipso non
poterit promittens ad illa se obligare. Multi-
plici-ter autè votum non peccandi fieri pos-
se præmitto. Primo, si votum fiat non pecca-
ndi mortaliter. Secundo, si fiat non peccandi
mortaliter, nec venialiter. Tertio, si fiat non
peccandi absolute. Quarto, si fiat non pec-
candi venialiter in hac materia determinata,

vel in hoc genere peccatorum. Si votum fiat
non peccandi mortaliter, validum est, ut pote
de re possibili non viribus naturæ, sed gratiæ,
quæ omnibus ea vi volentibus, diuinæque
misericordiam implorantibus est parata.
Quæsierim autem, an validum sit votum non
peccandi mortaliter, nec venialiter?

383
Votum valide
sum 15.

Validum est. Quia lex diuina obligat, vi-
tare omnia peccata mortalia, & venialia: aliàs
quis non peccaret si propositum haberet,
aliquando venialiter delinquendi: sed ad id,
ad quod lex diuina obligat, quilibet potest
se per votum obligare, utpote ad rem per-
fectam, & possibilem: Ergo potest se quis
obligare non solum ad vitanda peccata mor-
talia, sed etiam venialia. Sic Nauar. sum. cap.
12. num. 34. expresse tenere videtur, dum ait,
votentem in genere, se amplius non peccatu-
rum, teneri, dum peccat exprimere voti cir-
cumstantiam siue mortaliter, siue venialiter
deliquerit. Angles p. 2. q. vii. de voto, art. 1.
diffic. 8.

Non est validum votum quoad omnium
peccatorum collectionem. Quia etsi vitare
omnia peccata mortalia, ac venialia sit cui-
que (speculatiue loquendo) physice possibile,
at moraliter & spectato communi rerum
cursu, & auxiliis à Deo concessis, impossibile
est: ut experientia docet: sed ad ea quæ mora-
liter impossibilia sunt, lex humana positiua
obligare non potest: Ergo neque votum. Ita
Sotus l. 7. de iust. q. 1. art. 3. Valent. 2. 2. d. 6. q. 6.
pun. 2. Sanch. l. 4. sum. cap. 5. num. 10. Lessi. l. 2.
cap. 40. dub. 7. num. 31. Suar. l. 2. de voto. cap. 3. n.
5. Pala. tom. 3. ar. 5. d. 1. pun. 8. §. 1. num. 5.

384
Non est vo-
tum valide.

Hoc longè verius putarim, nec obitare, le-
gem diuinam naturalem ad vitanda omnia
illa peccata obligare, ut manifeste probat
primæ sententiæ fundamentum: ut inde in-
feratur, quem per votum obligari posse.
Quia illa obligatio est velut rationalis natu-
ræ proprietates: ac proinde non mirum, si so-
lùmmodo potentiam physicam spectet. Nam
rationali naturæ, quæ talis est, accidentaria est
moralis impossibilitas proueniens ex appeti-
tu rationi non subiecto. At obligatio voti, &
cuiusvis legis positiuæ cum subsequatur hanc
moralem impossibilitatem, illam spectat, ac
proinde cum illa comparari non potest.

385
Hoc mihi lon-
gè verius.

PROBL. XXIV.

Votum vitandi omnia peccata tam morta-
lia, quàm venialia, quod non potest obli-
gare ad totum: obligat, & non obligat
ad partem.

ESto votum vitandi omnia peccata sit ab-
solute moraliter de materia impossibili:
quæsierim tamen, an obliget ad partem nem-
pe ad vitanda saltem peccata mortalia? Ob-
ligat quidem. Quia quoad illam partem pos-
sibile est huiusmodi votum: & cum sit pars
omnino distincta, & separabilis ab alia
parte, non peccandi venialiter: credendum
est, ex huius coniunctione alteram non vi-
tari. Sic Suar. l. 2. de voto, cap. 3. num. 16.
& alij.

386
Obligat ad
partem.

Minime

387
Non obligat
ad partem.

Minime obligat. Quia sic vouens per modum vnus collectionem omnium peccatorum vitare intendit. Ergo constituta impossibilitate aliquot peccata vitandi, votum videtur ex nulla parte tenere. Nam comparatione vouentis non habet partes, cum omnes per modum vnus Deo offerantur. Et confirmo. Si illud votum, qua parte respicit vitationem peccatorum mortalium: subsistere debet, quia hæc vitatio & possibilis est, & separari potest à vitatione venialium. Cū autē in ipsis peccatis venialibus plura sint, quæ vitari possunt, & ab aliis sint separabilia: efficitur sanè, votū quoad illa tenere. Hoc autē esse nō potest: Tum quia non est maior ratio de his peccatis, quam de illis, cum quolibet in particulari sumptum vitabile sit. Tum etiam, quia omnia illa per modum vnus offeruntur vitari. Ita Sanch. alijs relatis. l. 4. sum. c. 5. n. 10.

388
Auctoris re-
solutio. Pbi
plura de hac
obligatione.

Dixerim, si expressam voluntatem quis habuit, non se obligandi vitare mortalia, nisi simul obligatus maneret omnia venialia vitare: votum minime tenere. Quia non purgatur conditio, sub qua ille obligationem intendebat suscipere; sed raro quis hanc voluntatem habet; potius enim intendit se obligare, quantum obligari potest. Nam qui amore virtutis, ac reuerentiæ Deo debita promittit, non peccatum, offert Deo vitare omnes, & singulas eius offensiones & peccata, quæ per se, & ex natura rei ab alijs separantur censendus est offerre. Ergo vouens non peccatum censendus est obligatus ad non peccandum mortaliter; quia & peccatum mortale à veniali separatur, & obligatio vitandi mortalia ab obligatione vitandi venialia frequenter sciungitur. Hinc colligo, votum de re possibili partim, & partim impossibile, non valere, si vouens expressam voluntatem habuit non se obligandi ad partem possibilem, quin ad totum obligatus maneret. Quia votum est lex, quam sibi vouens imponit, & ultra illius intentionem non est extendenda. At si de hac expressa voluntate non constat, spectanda est materia promissa, quæ si partes habeat separabiles, & obligatio partis possibilis ab impossibili comparte non pendeat spectato communi stylo, & si vouendi, votum quoad partem illam possibilem tenet: secus verò si partes inter se copulantur. Quia quisque præsumi debet intentione obiecto accommodata vouere. Exemplum voti habentis partes separabiles est. Si mulier, quæ viuente marito, & absque eius consensu vomit castitatem: obligata manet ad non petendum, tamen ad non reddendum obligari non potuit. Verum voti habentis partes inseparabiles sit: si voueat quis Monasterium edificare, & paupertate superueniente, non possit nisi partem, ad eam non tenetur; quia per modum vnus censendus est, Monasterij extruccionem promississe.

PROBL. LXXV.

Validum est, & non est validum votum, quo quis promittit, quantum in se est omnia peccata venialia vitare.

389
Validum est.

Validum planè est. Quia talis promissio possibile habet obiectum, conuenitque cum proposito vitandi omnia peccata venialia,

quantum cum diuina gratia, & humana fragilitate id fieri possit: quod propositum passim viri perfecti habent, obligatque specialem curam, ac diligentiam adhibere. Sic Sanch. l. 4. sum. cap. 5. n. 11. Lessi. l. 2. c. 40. dub. 7. n. 11.

Minime est validum. Quia est de obiectio humana ratione incognoscibili. Quis enim dignosceret, quandò debitam diligentiam adhibet, præcipue in peccatis, quæ ex surreptione contingunt, quæque plenam aduertentiam, ac considerationem præueniunt: Ita Palautom. 3. tract. 15. d. 1. pun. 8. §. 1. num. 1.

Hoc probabilis esse reor. Nam votum cum obligationem inducat, debet esse de re certa, ac determinata, vouentique cognoscibili. Secus, verò est in proposito, quod quia obligatorium non est, eam non postulat distinctionem. Contra est votum facendi omnia venialia, quod quidem est validum. Quia est de materia possibilis, ac determinata. Non enim intelligitur factum de fatendis omnibus venialibus absolute, sed de fatendis iis, quæ facta mediocri diligentia, memoria occurrerint. Sanch. citat. numer. 20.

PROBL. LXXVI.

Valet, & non valet votum elemosynam faciendi, si quis ex bello iniusto euadat incolumis.

Suppono ex sess. 1. votum debere esse necessarium de re bona, & honesta. Quia debet esse gratia Deo, cui fit votum: alias illam non acceptabit. Deo autem gratum esse non potest, quod non sit bonum, & honestum. Nam in eius cultum, & obsequium cedere non potest. Hinc fit, nullum actum indifferentem, dum in ea indifferentia persistit, voti esse materiam. Quia actus indifferens honestus saltem non est, & consequenter incapax diuini cultus, & obsequij. Verum aliqua sunt vota, de quibus non constat, num finem honestum, vel turpem habeant. Quocirca quaeritur, an votum elemosynam gerendi, si ex bello iniusto quis euadat incolumis, validum sit?

Validum quidem est. Quia res promissa in huiusmodi voto, bona est, & finis, sub quo promittitur, etiam est bonus; bonum namque est, & petitione dignum, posito bello iniusto, quod quis aggredi intendit, incolumem, & saluum euadere. Et licet in re hic finis actum illicitum supponat, at in vouentis intentione non videtur supponi: sed præcindi ac separari. Sic Laym. l. 4. tract. 4. cap. 2. num. 7. Lessi. l. 2. cap. 40. dub. 7. num. 3. Suar. l. 2. de voto, cap. 5. numer. 14. & 16. Sanch. l. 4. sum. cap. 6. num. 13. alijs relatis.

Non est validum. Quia ea elemosyna oblata non intendit ille incolumitatem absolute obtinere, sed bello iniusto: Ergo votum hoc finem turpem habet: siquidem in incolumitate optata bellum iniustum imbibit. Ita Palautom. 3. tract. 15. d. 1. pun. 8. §. 3. num. 1.

Planum hoc mihi, quod alio exemplo confirmarim. Quis ex concubina filium expetit accipere, & ut impetret antequam eam cognoscat, votum elemosynæ gerendæ emit. Votum

tum non valet; quia filius quem impetrare ex-
oprat est ex illicito concubitu: Ergo intentio
obtinendi talem prolem ab illicito concubitu
intentione separari non potest. Idem est de in-
columitate ex bello iniusto exorta. Nam licet
iniustum bellum non sit medium ad incolumita-
tem, est tamen medium ad incolumitatem,
quam ille desiderat; quia desiderat incolumita-
tem quæ terminus sit belli iniusti. Simile quip-
piam de voto facto à ludente ludo illicito, si in
ludo vicerit, ac lucrum reportauerit: & à me-
retrice, si abusu sui corporis magnam pecuniæ
vim obtinuerit. Hæc omnia Vota irrita sunt
& blasphemæ, utpote pro impetratione turpi
emissa.

PROBL. LXXVII.

*Validum est, & non est validum votum
ei sum in gratiarum actionem pro in-
iusta victoria parta, vel pro filio ex con-
cubitu edito.*

396 **N**ON est validum, sed Blasphemum. Quia
vovens indicat, Deum fuisse iniustitiae, ac
turpitudinis autorem. Si enim Deum per vo-
tum excitare ille non poterat, ut victoriam in-
iustam concederet, & filium ex concubitu
turpi donaret: quia horum autor non est,
quomodo poterit quis pro illis Deo gratias of-
ferre? Ergo quia ratione unum votum est ir-
ritum, etiam & aliud. Sic Sanch. lib. 4. sum.
cap. 6. n. 1. & 11. Lessi. lib. 2. cap. 40. dub. 7. num.
37. Laym. lib. 4. tract. de voto, cap. 7. num. 2. &
alii communiter.

397 **V**alidum per se est huiusmodi votum. Quia
non est censendus ille agere gratias pro victo-
ria iniusta ex ea parte, qua iniusta fuit, & à
se processit: sed pro ea victoria, quatenus pro-
cessit à Deo: & idem de filio inique acquisito
dixerim: Sed secundum hanc rationem bonum
quid est, & honestum? Ergo in eius laudem,
gratitudinis causa. Votum offerri potest. Ita
Suar. lib. 2. de Voto, cap. 4. numer. 19. Palaus
tom. 3. tract. 1. §. d. 1. punct. 8. §. 1. num. 4.

398 **E**iisdem sum mentis. Neque obstat existi-
mo ante partam iniustam victoriam, vel turpi-
tudinis executionem illum non potuisse Vo-
tum offerre Deo pro illa obtinenda, aut filio
accipiendo tamen non videatur illud offerre
pro ea parte, quæ iniusta est, & ab illo procedit;
sed pro ea parte, quæ à Deo est processura.
Quia est longè diversa ratio. Nam eo ipso,
quo offert Votum ad impetrandum à Deo auxi-
lium pro iniusta victoria, aut prole iniqua in-
tendit Deum habere cooperatorem suæ iniu-
stitiæ, ac turpitudinis: quod est cœlesti Numi-
ni iniuriosum. At iniustitia, & iniquitate
iam perpetrata, optimè potest auxilium Dei
ab ea præcindere: & pro illo gratias agere ac
Votum offerre. Et à fortiori potest præcindere
ab iniquitate effectum victoriae, scilicet inco-
lunitatem, honorem recuperatum: & in gra-
tiarum actionem horum bonorum Votum Deo
litare.

PROBL. LXXVIII.

*Vitiatur, & non vitiatur votum, quando
emittitur pro rebus temporariis, obli-
gandis, quæ ex se indifferentia sunt,
nec à vovente referuntur ad alium
superiorem finem, quo honestentur, sed
in illis solis sistuntur.*

NON vitiatur votum rei bonæ, eo quod fi-
nis sit indifferens. Quia ratio voti solum
petit, ut eius materia sit melior, quam contra-
riatid autem minimè petit circa eius finem. Et
quia quamvis Deus non acceptet votum ob
solas res obtinendas emissum tanquam meriro-
rium, placet tamen ei, ut hæc obligatio valida
sit: ut postea per voventis intentionem ad me-
liorem finem ordinetur. Sic Richard. in 4. dist.
38. a. 1. q. 2. & 1. Angel. v. Votum 1. n. 4. Sylvest.
v. Votum 1. quest. 4. disto. 2. Palati. in 4. dist.
38. d. 1.

Vitiatur votum rei bonæ, si finis sit indiffe-
rens ordinatus ad ea temporaria allequenda
aliunde quam à Deo. Quia quicumque suo vo-
to, & suis bonis operibus intendit aliquid tem-
porarium obtinere à Deo, vel pro illo obtento
gratias agere, eo ipso Deum autorem illorum
bonorum esse fatetur: unde res illa voto pro-
missa conducit ad Dei honorem, & erit legiti-
ma voti materia. Quod quidem minimè repe-
ritur, quando aliunde eas res obtinere vovens
intendit. Ita quidam Iuniores, quo, presso no-
mine Sanch. memorat. l. 4. sum. cap. 7. nu-
mer. 24.

Certe loquendo de voto, cuius finis est res
quædam indifferens, sic distinguo: si res illa
indifferens sit finis materiæ per votum promissæ,
eo quod hæc materia solum ordinetur ad
finem illum à Deo, vel aliunde allequendum:
votum est profus irritum. Quia cum in mo-
ralibus species rei sumatur à fine, talis est res,
qualis est finis. Ergo sicut si finis illius rei pro-
missæ esset malus, ipsa quoque mala esset: ita
si finis sit indifferens, ipsa quoque indifferens
erit. At votum rei indifferentis minimè obli-
gat, si autem finis rei promissæ ordinet eam ad
agendas Deo gratias pro illa re indifferenti ob-
tenta: aut sit finis solius voti, ordinando illud
ut illam rem indifferentem obtineat suæ à Deo,
suæ aliunde, sive ad agendas Deo gratias pro re
indifferenti obtenta, votum valebit. Itaque
tunc tantum non valet, votum hoc quando res
promissæ ordinatur ad rem indifferentem alle-
quendam. Quia quando votum, siue res ipsa
promissæ ordinatur ad gratiarum actionem
pro iis obtentis, finis non est indifferens, seu op-
timus. Si autem sit finis voti solius ordinati
ad solam eius finis indifferentis affectionem:
quamvis hic finis sit omnino indifferens, &
proinde si rem promissam afficeret, votum ir-
ritaret: at non irritat, quando est finis solius vo-
ti. Quia tunc, cum res promissæ non afficiatur
eo fine: utpote qui non est eius finis: manet
bona, ac legitima voti materia.

PROBL. LXXIX.

*Votum potest, & non potest esse de rebus
praeceptis.*

401
Non potest
esse votum.

Non potest propriè esse votum. Quia votum quis assumit ad firmandam suam voluntatem, illamque obligandam operis promissi executioni. Sed comparatione operis praecepti est firmata eius voluntas, & obligata executioni talis operis Superioris praecepto, & voluntate: Ergo opus praeceptum non potest propriè esse Voti materia. Sic D. Thom. in 4. dist. 8. quest. 1. art. 1. quest. 1. Durand. ibi. q. 1. Lyra. Deut. 2. 3. in ea verba: Cum votum voueris. Gerson. part. 2. alphab. 2. 5. litt. f. & T. D. Antonin. part. 2. tit. 1. cap. 2. §. 1. Angel. v. Votum 1. num. 1. Syluest. ibi. quest. 4. Tabien. quest. 2. Arboreus lib. 1. 9. 7. heosoph. cap. 6.

403
Votum esse
potest.

Potest esse votum de rebus aliis praeceptis, quamvis votum propriissimè sit de rebus consilij. Quia huiusmodi res sunt absolute ac simpliciter liberae, & solum secundum quid necessariae, nempe necessitate praecepti: Item sunt honesta, & Deo ita grata, ut opposita grata non sint. Ergo sunt apta, ut Deo in cultum offerantur. Haec enim oblatio libera, & spontanea ex praecepto non impeditur. Quia praeceptum non cogit ad obligationem, neque voluntatem necessitat, sed liberam absolute relinquit, ut opus praeceptum exequatur. Ita Valent. 2. 2. d. 6. qu. 6. pun. 1. Navar. c. 1. 2. sum. n. 25. Azor. p. 1. l. 1. c. 13. q. 1. Sanch. l. 4. sum. c. 5. n. 6. Suar. l. 2. de voto, c. 6. n. 4. Less. l. 2. c. 40. dub. 7. n. 47. Laym. l. 4. tr. de voto, c. 1. n. 9. & alij apud ipsos, ex D. Tho. 2. 2. d. 88. a. 2. & ibi Caiet. dub. 1.

404
Hoc est ibi in
dubitatione.

Hoc omnino mihi indubitat, Cuiuslibet enim actui plures obligationes adesse possunt. Potest enim quis iuramento obstringi ad seruandum ieiunium ex praecepto temperantiae debitum: & ad seruandam fidem diuinam ex praecepto Fidei debitum: & ad seruandam promissionem homini factam ex iustitia vel fidelitate debitam humanam; & in professione Religionis Religiosi obligantur ad castitatem seruandam, alioqui ex praecepto naturali debitam. Non igitur una obligatio alteram impedit: Sed potius virtutem promouet, & voluntatem in bono firmiorem reddit, utpote pluribus vinculis illigata. Ceterum siue hanc, siue illam sententiam eligas: minimè tamè audias Gersonem, & Tabienam citatos asserentes, transgressionem huiusmodi votorum grauiorem esse ratione voti, quàm si solum praeceptum esset: (quod certum est): at non mutare speciem nec esse necessariò voti fatendam circumstantiam. Quippe eque certum est, mutare speciem, ac necessariò aperiendam esse in confessione. Quod constat ex c. Impudicas, & cap. Sacriligij, 27. q. 1. ubi fornicantes contra castitatis Votum. Sacriligi appellantur.

PROBL. LXXX.

*Votum non vouendi, validum est, & non
est validum.*

405
Certum recolo.

Constat ex sect. 1. ad votum non sufficere rem promissam esse bonam & honestam;

Sed debere esse meliorem, quam sua contradictoria. Ne obligatus sit vouens ad omittendum id, quod melius est, ac Deo gratius: quod nec diuino obsequio, nec nostrae est consonum perfectioni. Sunt itaque aliqua Vota, de quibus dubium est, num meliori bono opponantur. Quasi in primis, an votum non vouendi validum existat.

Non est validum. Quia opponitur contradictoria Votorum emissioni, ad quam Deus consult, & inclinat. Sic Doctores, & verè quidem: Loquendo sic absolute. Nam vouere est consilij Evangelici, atque Religionis actus. Vnde Sanch. citandus docet, ex se, & absolute Votum non vouendi esse irritum, quia opponitur consilio Evangelij. Verum omnia Vota consilij Evangelici opposita nulla sunt: verbi gratia Vota non suscipiendi Ordines, non ingrediendi Religionem: non mutuandi, non fidei debendi, non erogandi eleemosynam, & similia. Quia haec negationes per se nullam habent honestatem, & ex se maioris boni executionem impediunt cum consilia semper de meliori sunt bono. Ergo Votum non vouendi impediens melius vouendi bonum irritum est omnino.

Non est irritum, sed omnino validum. Quia potest quis Votum non vouendi emittere, ad vouendi temeritatem, ac facilitatem, scrupulos, & alia peccata inde exurgentia praecauenda. Exempli gratia, si quis voueret, se nunquam emissurum Votum, nisi ex Confessarij consilio, vel nisi verbo aut scripto coram aliquibus personis. Quia conditiones haec non excludunt Votum, sed Votorum emissioni convenientem planè conditionem apponunt ad eorum vitandam temeritatem. Ita Azor. p. 1. l. 1. cap. 1. q. 6. Suar. l. 1. de voto, c. 1. n. 5. Less. l. 2. c. 40. dub. 7. n. 45. Sanch. pluribus relatis l. 4. sum. c. 8. n. 14. Pala. tom. 3. tract. 15. d. 1. punct. 8. §. 5. num. 1.

Hoc certum esse puro adiciens, eum, qui absque huiusmodi circumstantiis votum emisit, peccare, temeritatis reum, ut Lessius, & Santius aduertunt: Votum autem sic emissum etsi peccaminosum (regulariter quidem venialiter ob leuem materiam) tenere, si alioquin sit de re meliori. Quia peccatum in vouendo commissum non tollit voti valorem, ut probat Sanchez ibi. n. 16. Quod si immemor prioris Voti, quis Votum emitteret, distinguere: Si cum prius Votum emisit expressam habuit voluntatem non solum non vouendi absque praefatis circumstantiis, sed nec se obligandi, si forte voueret, Votum non tenet. Quia prior illa voluntas non se obligandi, perleuerat: nec censetur noua voti emissionem retractari. At si illam voluntatem non habuit, valet omnino Votum. Quia nihil est, quod illius valorem impediatur. Suar. l. 2. de voto, cap. 1. 1. num. 5.

PROBL. LXXXI.

*Validum est, & validum non est Votum
non petendi Voti dispensationem.*

Profectò si sub aliqua limitatione Votum emitatur, nempe non petendi Voti relaxationem

Seçt. II. De Precepto II. Problemata. 159

tionem absque causa legitima, certum est, votum valere. Quia est votum de non gerendo peccatum. Si quidem petere, vel concedere voti relaxationem absque causa, peccatum proculdubio est. At si hanc limitationem non exprimat, sed generaliter vovet non petendum dispensationem, quaesierim, an votum sit validum?

410 Non est validum votum. Quia voventi melius & utilius est aliquando, petere dispensationem, quam illam non petere, nempe quando transgressionis periculum adest. Ergo ad illum casum non se potuit votum extendere: Ergo non se extendit ad non petendum dispensationem, quando haec maior cessat utilitas. Ultimam probo consequentiam. Quia per modum vnius omnes casus utiles, comprehenduntur: neque apparet, quo iure, aut consuetudine ad solos casus utiles extendatur. Sic Sanchez lib. 4. de voto cap. 8. num. 21. Cui fauere Sotus lib. 8. de iust. q. 1. a. 9.

411 Est validum votum, & obligat, quoties non fuerit utilius voventi dispensationem non petere. Quia votum habens materiam diuiduam, & separabilem aliam aptam, aliam ineptam: si ea, quae apta est, frequentius, & in plurimum contingat: credendum est, diuisibiliter, & separabiliter eam aptam materiam respicere, dum de contraria intentione aperte non constat. Quia hic respectus est materiae proportionatus, & fauet actui valori. Ita Suarez lib. 2. de voto cap. 11. num. 6. Palaut tom. 3. rr. 15. puncti 8. §. 5. num. 4.

412 Verius hoc credo, nec obitare, votum non fidei iudicandi, non mutandi absolute prolatum invalidum esse: tamen si habeat materiam aptam, & ineptam. Quia in voto non fidei iudicandi, nec mutandi per se, & frequenter materia inepta respicitur: cum fidei iudicare, ac mutare per se consilij sint opera. At in voto non petendi dispensationem per se materia apta respicitur, nempe firmari in obligatione voti absque spe liberationis. Vnde votum non petendi dispensationem validum esse potest, tamen si votum non mutandi, aut non fidei iudicandi sit invalidum.

PROBL. LXXXII.

Ex voto non petendi communicationem, manet quis obligatus, & obligatus non manet, ad non petendam compensationem, vel irrationem.

413 Ex vi voti non petendi dispensationem, aut irrationem, commutatio pura non potest excludi. Quia commutatio non tollit absolute voti vinculum, sed in aliud commutat, & subrogat. At vovens non petere dispensationem, vel irrationem libertatem à vinculo voti sibi interdicit, non autem subrogationem: & hoc verissimum. Secus dicendum de voto non petendi commutationem, quod quidem ad non petendam dispensationem, aut irrationem extenditur. Quia qui sibi imperfectionem libertatem à voto interdicit, a fortiori cessat sibi interdicare liberationem plenam, atque. Eschob. & Mend. Theol. Moral. Tom. IV.

que perfectam. Verum si votum sit de non petenda dispensatione extenditur ad irrationem non petendam: & è contra. Quia animus sic promittentis est, non liberari à voti obligatione. Sic Sanchez lib. 4. sum. cap. 8. num. 31.

414 Ex vi voti non petendi commutationem, non prohibetur quis dispensationem, aut irrationem petere: neque ex vi voti non petendi dispensationem, prohibetur irrationem postulare, aut è contra. Quia hi modi omnino sunt distincti, neque vnus in alio includitur. Non enim qui habet potestatem vota commutandi, ea dispensare potest, neque qui potestatem habet dispensandi, ea potest irritare, & è contra: Ergo ex parte obiecti, & materiae promissa vnus in alio non includitur: sed obligatio voti non desinitur ex solo animo promittentis, nisi talis animus in obiecto, ac materia promissa exprimat: Ergo quamvis vovens, non petere commutationem, vel dispensationem, intenderit, nunquam liberari à voto: quia tamen id non expresse non liberari à voto illo modo: censendus est, solam hanc voti obligationem, sibi interdixisse. Ita Palaut tom. 3. rr. 15. d. 2. puncti 8. §. 5. m. 5.

415 Licet censuerim Sancti sententiam valde esse probabilem, iudico mentem amicissimi Ferdinandi à Castro Palao esse probabilior. Moneo tamen, si causa subit obtinendi dispensationem à principali voto, non impediri efficaciter ex voto dispensationem non petendi. Quia huius ultimi voti, quod reservatum non est, potest dispensationem quis petere: & illo sublato, secundum poterit dispensari. Item potest votum vtrumque Praelato manifestare, ut ipse ex officio praestet dispensationem, si vtiliorem voventi esse iudicauerit. Suarez lib. 2. de voto, cap. 11. n. 6. & Sanchez. ibi, num. 36.

PROBL. LXXXIII.

Validum est, & non est validum votum, ad Episcopatum non ascendendi.

416 Validum non est. Quia qui Episcopatum desiderat, bonum opus desiderat: Ergo illius susceptio bona est: Ergo illius privatio bona esse non potest. Certè Episcopatus status est perfectionis: Ergo quis nequit se obligare ad illum non assumendum: quia esset obligatus viam perfectioni pracludere, & Ecclesiae statum perfectissimum fugere: & fortasse ea de causa Gregorius Magn. cap. xiii. §. 5. mandat inquiri de quodam Archidiacono Florentino, qui ad Episcopatum fuerat electus, an iuramentum emisisset, nunquam ascendendi ad Episcopatum. Non autem eam inquisitionem fieri iuberet, si tale iuramentum, aut votum esset honestum. Ergo dicendum est huiusmodi votum non valere. Sic Gloss. ad c. xiii. v. Sacrosanctis. Nauar. sum. c. 12. n. 16. Syluest. v. iuramentum 4. num. 1. Azor. p. 1. lib. 11. c. 5. q. 1.

417 Est validum huiusmodi votum. Quia negari non potest, Episcopatum ob splendorem honoris, & dimicium, & animarum regimen, multis periculis esse obnoxium. Vnde cuique si propriam spectet utilitatem commodius, vtilius erit illum fugere exemplo D. Augustini, Ambrosij, ac Gregorij, aliorumque Sanctissimorum Pontificum.

ficiunt, qui hunc statum totis viribus respue-
bant. Ergo potest materia huius voti de melio-
ri bono existere. Ecclesiæ verò hoc votum non
præiudicat, cum non impediatur sic vouentem
præficere Episcopatu, cum sibi utile esse ad-
iudicauerit. Ita D. Tho. 2. 2. q. 185. ad 2. Suar.
l. 2. de iuram. c. 13. n. 13. & l. 2. de voto, c. 11. n. 10. &
11. Laym. l. 4. tr. 4. c. 2. n. 14. Sanch. l. 4. sum. c. 8. n.
37. Manuel. 10. 2. sum. c. 9. n. 15. Corduba sum. q.
154. Sotus l. 10. de iust. q. 2. a. 2. ad 3. Gutier. p. 1.
de iuram. c. 7. n. 9.

418
Hoc ratio &
expono.

Profecto tale votum validum esse certissimum
puto, si recta intentione emittatur, hoc est, si
fiat de non procuratio, neque acceptatio Epif-
copatum quantum est ex parte vouentis, nisi
necessitas, vel utilitas Ecclesiæ, vel superioris
præceptum urgeat. Votum verò sic emissum valde
utile Ecclesiæ esse reor. Reddit enim Ministros
aprioris, ac vtiliores, ad regimen obeundum. Nā
quo magis ab ambitione sunt abstracti, di-
gniores fiunt, & exactius officia exercēt. Admit-
to quidem, Episcopatu opus esse bonum, ab eo,
qui irreprehensibilis est & qualitates habet ab
Apostolo 3. Tit. 1. requisitas, quas de se nemo
debet præsumere; sed esto sit opus perfectum: est
tamē periculosum, ac proinde consilium cuiuslibet
particulari eū ex parte sua respicere, quā appe-
tere. Crediderim verò D. Gregoriū inquisitionē
gessisse, an ille Archidiaconus iurauerit, ad Epif-
scopatu non ascendere, non quod tali in iuramento
piaculū patrasset: sed ut videret, hū expediret
sic iuramento obstrictum ad Episcopatum pro-
mouere, an potius eum in suā conseruare hu-
militatis affectu.

PROBL. LXXXIV.

*Validum est, & non est validum votum ab-
stinendi à delicatis cibis, & ab honesta
recreatione.*

419
Validum non
est.

Validum non est. Quia uti cibis delicatis
quando expedit valetudini, honestum est,
& idem est de honesta recreatione in leuamen
naturæ assumpta: At privatio actus honesti ho-
nestatem non habet formaliter: Ergo votū de
privationibus præfatis est invalidum. Et quia
nulla est virtus moralis, cuius exercitium con-
sili non valeat, & à superiore præcipi: Ergo
præcipi potest recreatio honesta, & cibi vtilio-
ris sumptio: Ergo potest de iis esse votū: Ergo de
oppositis non potest. Sic plures, quorū senten-
tiam merito veram esse ait Palaeus citandus.

420
Validum est.

Est validum. Quia licet moderata recreatio,
& temperata cibi moderati sumptio actus vir-
tutis sint, cum ob aliquam circumstantiam
specialiter non sunt valde necessaria, melius,
ac vtilius animo est, ab his abstinere. Eorum
namque abstinentia & corporis mortificatio,
& penitentia virtus exercetur, & anima
disponitur, ut nobilioribus virtutis operibus
incumbat, remotis impedimentis, quæ illi ob-
stare possent. Quia ratione votum pauperatis
est validum. Nam esto bonum esse possit diui-
tias habere ad pietatis opera exercenda: quia
tamen assolent impedimento esse, melius est
eas renūciare. Ita Sanch. l. 1. de sponsal. d. 4. n. 4.
& 5. Lessi. l. 1. c. 4. dub. 5. n. 43. Palaeus 10. 3. tr. 15.
d. 1. pun. 8. §. 5. n. 10. Suar. l. 2. de voto, c. 8. n. 5.
Azor. p. 1. l. 1. c. 13. q. 7.

421

Profecto illa vota frequenter sunt invalida,

ut fert prima sententia. Aliquis tamen casus
specialis dari potest in quo ob charitatē pro-
prium, vel alienam, vel ob alium rectum fi-
nem, iudicaretur, melius recreari aut cibis de-
licatioribus aut ludo honesto, quā ab iis ab-
stinere, quod ratū contingit.

PROBL. LXXXV.

*Tenet, & non tenet votum, perpetuum in
Xenodochio inferendi, aut laxiorem
ingrediendi Religionem.*

Minime tenet. Quia ob stare videtur Re-
ligionis ingessui, & consequenter melio-
ri bono, & impedit, ne quis strictius Regulare
in eam institutum. Sic aliqui Neoterici in ma-
nuscriptis.

422

Tenet omnino. Quia quando votum inclu-
dit aliquod bonum, quod est sufficiens ipsius ma-
teria, quavis perfectior bona excludat validū
est. Nā materia illa promissa nepe perpetuum
in Xenodochio obsequiū, & in Religione la-
xiori professio est sufficiens voti materia res-
pectu status imperfectioris, quem tunc vouens
habet. Ita Suar. l. 2. de voto, c. 7. n. 6. & c. 9. n. 22.
Valent. 2. 2. d. 6. q. 6. p. 2. conc. 2. Sanch. l. 4. sum. c.
8. n. 40. Laym. l. 4. tr. 4. c. 2. n. 12. & alij cōmuniter.

423

Primam sententiam improbabilem omnino
esse ratus, secundam esse certam assumo. Quia
contradictorium horum votorum non est me-
lius. Non enim melius est non inferuire Xe-
nodochio, quā ibi pauperibus ministrare. Et
licet stante huiusmodi seruitio, quis non possit
Religioni addici. Quia tamen illud seruitium
potest quis omittere, & loco illius Religionem
inire: illud votum non est meliori boni impe-
ditum. Similiter votum ingrediendi Religio-
nem laxiorem, tenet. Quia esto non sit me-
lius quam inire strictiorem, laxiorem ingredi:
tamen absolute melius est ingredi laxiorem Re-
ligionem, quā nullam suscipere. Certe non
est necesse, materiam voti esse quid optimum:
sed satis est, contraria sua esse quid melius. De-
nique per hæc vota non præcluditur via ad
statum perfectiorem. Nam relicto Xenodochij
seruitio fas est vouenti ad Regulare migrare in-
stitutū: & antè & post professionē in Religio-
ne laxiori, ad strictiorem transitum gerere.

424

PROBL. LXXXVI.

*Validum est, & validum non est votum de
matrimonio contrahendo, si fiat animo non
consummandi, sed Religionem petendi.*

Votum de matrimonio contrahendo abso-
lute sumptū, omnino est invalidū. Quia ex-
cludit virginitatē, ac celibatum, qui est status
perfectior. Trid. s. 1. 4. can. 10. Tamē quædam
additis circumstantiis validum est huiusmo-
di votum: verbi gratia si alias matrimonium
esset in præcepto: ut si quis puellam vio-
lasset sub fide data de matrimonio contrahen-
do. Quia tum votum non impedit meliorem sta-
tum: sed illum aliunde impeditum & obligatū
ex data fide, firmiorem reddit. Alij sunt diffi-
ciliores casus, quos problematice resoluam.

425

Quæ

Sec. II. De Præcepto II. Problemata. 161

Quæserim itaque, num votum de matrimonio contrahendo validum sit, si fiat animo non contummandi, sed Religionem petendi?

416
Validum est
omnino.

Validum est. Quia non impedit statum perfectionem, siquidem relinquit liberum Religionis ingressum. Quod à fortiore procedit, cum ex parte utriusque votum castitatis fuerit emissum, tunc enim nec celibatus impeditur ex voto. Sic Sotus l. 7. de in iur. q. 1. a. 3.

417
Validum non
est.

Non est validum. Quia matrimonij contrahens contrahentem constituit in periculo castitatem violandi, & ab statu celibatus recedendi. Ergo non est gravior Deo, quam illius carentia. Non enim gravior esse potest, quod viam perfectionis difficiliorem reddit. Ita Sanch. l. 1. de sponsal. d. 4. num. 1. & l. 4. sum. c. 8. n. 52. Gutier. de matr. c. 4. n. 7. Laym. l. 4. tr. 4. c. 2. n. 12. Suar. l. 2. de voto. c. 9. n. 6. Palauz tom. 3. tr. 15. d. 1. pun. 8. §. 5. num. 12. & alij.

418
Hic sententia longe est
probabilior.

Hoc longe probabilius esse reor, præfatamque rationem convincere, licet contrahentes inter se convenerint de Religione assumenda, vel de castitate servanda, etiam voto castitatis remisso. Quia semper adest periculum à tali proposito recedendi, & castitatem violandi. Quod periculum quia in Sanctissima Virgine & B. Iosepho abest, & eorum matrimonium in fines perfectissimos à Divina providentia dirigitur: viam perfectionis nec præiust, nec difficiliorem reddit. Quando autem ab vno coniuges, altero ignorante, matrimonium contraheretur animo aduolandi ad Religionem, certius est, votum de tali coniugio validum esse non posse; quia est de contractu graviter contingi præiudicante. Rarus enim esset, qui eo animo cognito, veller contrahere; ne mater periculo suspitionis expositus ob aliquod vitium fuisse deferretur: quod periculum non subit, quando bona fide contractus celebratur.

PROBL. LXXXVII.

Votum de matrimonio contrahendo validum est, & non est validum, quando quis se experitur ad id ad carnis praelia proclivem, ut vix possit se continere.

419
Validum plane
est.

Validum plane est. Quia posita illa facilitate delinquendi, consiliius, & utilis illi matrimonium inire, quam existere celibem; & id vixrem utiliore ei potest confessatus consulere. Ergo & is poterit se se voto ad illud inendum obstringere. Sic Caiet. 2. 2. q. 88. a. 2. dub. ult. Gutier. de matr. c. 4. n. 8. Sanch. l. 1. de sponsal. d. 4. n. 7. & l. 4. sum. c. 8. n. 51. Azor. p. 1. l. 11. cap. 1. q. 1. Valen. 2. 2. d. 6. q. 6. pun. 1. diff. c. 4. Tolet. l. 4. c. 7. n. 8. Bellarm. l. 1. de Monach. cap. 14. Navar. cap. 1. sum. num. 4.

420
Non est
validum.

Non est validum. Quia adhuc posita illa facilitate, & peccandi consuetudine, votum de matrimonio contrahendo impedit maius bonum formaliter, nempe vitam celibem, ac Religionis statum: Ergo à Deo acceptari non potest. Ita Sotus l. 7. de in iur. quest. 1. art. 2. Arag. 2. 2. q. 88. art. 1. circa 5. conclus. assert. 2. & plures docti Neoterici.

421
Probabilius
hoc mihi.

Hanc sententiam probabilior est reor, & priorem admittem eo solummodo casu, Escob. & Mend. 1. theol. Moral. Tom. IV.

quod quis nollit oratione, Sacramentorum frequentia, ieiunij aliive remediis vix ad vincenda tentamina. Matrimonium hancque ea solum ratione illi esse posset utilius exhiberi: quatenus est medium ad lapsus arcendos. At non est videndum, cum sint plura Domino gratiora; quibus si ille videretur, medium matrimonij non obligaretur assumere. Ergo solum posset obligari, casu quo nolit aliis vi remediis, quæ est solum quædam conditionalis obligatio: quam pro libito posset infringere. Dicitur ex Suar. l. 2. de voto, cap. 9. n. 12. Lessid. cap. 10. dub. 7. num. 45. & Laymano l. 4. tract. 4. cap. 2. num. 12.

PROBL. LXXXVIII.

Validum est, & validum non est votum absolute prolaturum ducendi pauperem meretricem titulo pietatis: quia continet, & non continet eam conditionem: si aliquem ducturus sum.

Certum est, non valere, si absolute sumatur. Quia huiusmodi titulus non exultat, quin res promissa excludat à votente statum perfectionem, & continentiam Deo gratiorum. At si hoc votum non absolute sumatur, sed conditionaliter, se licet hac forma: si matrimonio illigandus sum, ducam pauperem: validum est, & firmum. Quia ex vi illius voti non obligatur ad matrimonium, sed matrimonio ex eius voluntate assumpto, ad perfectissimum illius votum obligatur. Solum est difficultas, an votum prolaturum sub hac forma absolute: Promitto Deo, me ducturum puellam pauperem validum, sit eo quod habeat hunc sensum conditionatum: si aliquem ducturus sum, ducam pauperem feminam. Habet quidem hunc sensum. Quia sic votens intendit se obligare quantum potest: cum ergo non possit se obligare ad matrimonium absolute, censendus est, voluisse se obligare ad illud sub præfata conditione. Ergo votum absolute prolaturum ducendi pauperem meretricem, est validum, sic Suar. l. 2. de voto. c. 9. n. 1.

Validum non est illud votum absolute prolaturum. Quia hunc sensum conditionatum non habet. Verba enim illa sunt absoluta, quibus per modum vius matrimonij cum puella paupere promittitur. Ergo votum non potest esse validum. Ita Sanch. l. 1. de sponsal. d. 4. n. 12. & l. 4. sum. c. 8. n. 51. Palauz tom. 3. tr. 15. d. 1. p. 8. §. 5. n. 15.

Hoc probabilius credo. Quia dum de conditionata intentione non constat, sine fundamento verba illa explicantur, præcipue cum obligatio voti affirmari non debeat, nisi de illa clare constet.

PROBL. LXXXIX.

Valida sunt, & non sunt valida hec vota: Promitto, me nullam Religionem ingressurum, nisi Societatis Iesu (v. g.) Promitto, non recitaturum nisi flexis genibus, & similia.

Valida omnino sunt. Quia hoc est votum conditionatum obligans ad rem perfectam scilicet.

cet ad ingressum in Religionem, ad recitationem referentem: & licet alia bona excludant, sed est consequenter, & non directe. Certe consultius est cuilibet, ad opus pietatis sub conditione obligari, quam omnino liberum esse: sed ex vi illarum promissionum obligatur vouens sub conditione opera pietatis exercere. Ergo illa sunt valida vota. Sic Sanchez lib. 4. sum. cap. 8. num. 47.

⁴³⁷ Minime sunt valida. Quia illa vota ad summum hunc sensum conditionatum habent: si aliquam Religionem ingrediar, promitto Societatem Iesu inire: si orationi dedero operam, flexis genibus geram: sed in hoc sensu conditionato tacite seu indirecte promittitur materia Voto inepta aded, vt ab ea non possit promissio separari. Ergo illa vota sunt inualida. Minorem probo: Non enim solum promittitur ingressus in Societatis Religionem. Sed promittitur non ingressus in alias: non solum promittitur recitatio flexis genibus, sed & nulla alia: aliis non esset peccatum aliam inire Religionem, & preces sedendo profundere: Ergo praefata vota nullius sunt valoris. Ita Palaeus tom. 3. tractat. 15. d. 1. punct. 8. §. 5. num. 16. & probabile iudicat Santius ubi supra.

⁴³⁸ Hanc eligo sententiam existimans, illa Vota retrahere promittentem ab operibus bonis absolute, & solum sub conditione pendente a propria vouentis voluntate obligant ad opus perfectum. Ergo minime cadunt in Dei obsequium, neque in vouentis utilitatem. Illud tamen aduerto cum Santio num. 48. Valida esse Vota illa, si negatio excludat materiam Voto ineptam: verbi gratia si quis promittat, non recitare, nisi attente. Quia per hanc negationem excludit sine attentione recitationem. Idem est, si promittas: nullam aliam ducere nisi pauperem; excludis namque coniugium omnium aliarum, nisi pauperis: quae est exclusio materiae Voto ineptae.

CAPVT XX.

Circa Voti Obligationem.

PROBL. XC.

Ex sola intentione vouentis, supposita materiae grauitate, potest, & non potest Voti obligatio limitari, vt sit leui.

⁴³⁹ Non nulla re-
colo.

RECOLO, de Fide esse, ac lumine naturali notum, Votum ad ipsius executionem obligare. Nam si fides data homini obligat, vt seruetur: quanto magis fides data Deo? Obligat autem ex virtute fidelitatis, quae comparatione Dei est vera Religio; colitur namque Deus, & honoratur, dum seruatur id, quod ei est promissum. Porro haec obligatio voti ex suo genere grauis est. Quia graue est

Deo fidelitatem praestare, & cultum debitum exhibere. Verum ex leuitate materiae posse Votum leuiter obligare eiaque transgressionem culpam venialem non excedere communiter Doctores affirmant. Quaesierim vero, num ex sola vouentis intentione, supposita materiae grauitate, possit voti obligatio limitari?

Minime potest. Quia posito Voto, obligatio, illius a lege diuina, & naturali immediate prouenit: lex namque diuina obligat promittentem, in promissis esse fidelem. Sed obligatio legis diuinae, & naturalis semper est iuxta materiae grauitatem: Ergo obligatio Voti leuis esse non potest ex intentione vouentis, materiae grauitate supposita. Sic Sotus lib. 7. de iust. quest. 2. art. 1. in corp. Corduba sum. quest. 188. punct. 1. Valq. 1. 2. d. 158. cap. 4. num. 34. Bahl. 1. 2. de sponsal. cap. 2. num. 12.

Maxime potest. Quia lex in materia graui potest leuiter obligare, vt dicitur probat Palaeus tom. 1. tractat. 1. de peccatis d. 2. punct. 8. Ergo Votum, quod est quaedam lex priuata grauis quidem ex se, leuiter poterit obligare ex vouentis intentione. Nam sicut ex intentione legislatoris nascitur obligatio legis, sic ex vouentis intentione Voti obligatio: Ergo iuxta eius intentionem commensurari debet. Ita Suar. lib. 4. de voto, cap. 4. num. 7. Palaeus tom. 3. tr. 15. d. 1. punct. 1. n. 4. Sanchez lib. 1. de sponsal. d. 9. n. 6.

Probabilis hoc mihi, quod amplius expono. Liberum est promittenti, se velle obligari, cum obligatio promissionis ex illius pendat voluntate. Ergo liberum ei est, nolle totam obligationem subire. Possum ergo vouere Rosarium; vel officium Deiparae, vel ieiunium (quae grauem continent materiam) sub venialibus piaculi obligatione litare.

PROBL. XCI.

Obligatio Voti est, & non est solum fidelitatis.

Posito, Votum per se grauius obligare, & aliquando tum ex vouentis intentione, tum ex materia promissa leuem obligationem inducere, est inquirendum, qualem inducat obligationem, an fidelitatis tantum, an etiam illius virtutis, ad quam pertinet materia promissa: verbi gratia; Promittit quis Sacrum facere, seruare ieiunium eleemosynam largiri obligatus ne est solum ex fidelitate seruare promissum, an etiam ex speciali virtute Religionis, Temperantiae, vel Liberalitatis.

Obligatus est non solum ex fidelitate, sed etiam ex speciali ea virtute, casu quo ex speciali affectu virtutis, ad quam pertinet materia promissa, Votum emittat. Quia legislator praecipiens actum obligat praeccepto illius virtutis, cuius est actus praecceptus: praecipiens enim ieiunium obligat ex virtute Temperantiae & praecipiens Sacrum audire, vel dicere obligat ex virtute Religionis: sed Votum est quaedam lex priuata: Ergo hanc sibi obligationem imponit. Sic Sanchez lib. 4. sum. cap. 1. num. 6. Valent. 2. 2. d. 6. quest. 6. punct. 4. quest. 1. concl. 2.

Votum de re alias non praeccepta sola obligatione fidelitatis inducit, quatenus vouens intendat